

PUNKIN POISTO

Suomessa tärkeimmät puutiaisen levittämät taudit ovat **borrelioosi (Borrelia-bakteeri)** ja **puutiaisaivotulehdus (TBE-virus)**. TBE-virus tarttuu muutamassa minuutissa puutiaisen syljestä jo pureman alkuvaiheessa. Borrelia-bakteerin siirtyminen puutiaisesta ihmiseen vaatii vähintään useiden tuntien tai jopa vuorokausien mittaisen kiinnittymisajan. Puutiaisen purema itsessään ei ole vaarallinen ja suurin osa puutiaisista ei levitä mitään sairauksia. Tartuntariskin vähentämiseksi puutiainen kannattaa kuitenkin irrottaa mahdollisimman pian.

KYSY JA KIRJAA

- Puutiaisen pureman ajankohta

HOITO

- Tartu puutiaiseen punkkipinseteillä/tavallisilla pinseteillä **mahdollisimman läheltä ihoa**
- **Vedä** puutiainen rauhallisesti/hitaasti **kohtisuoraan ylöspäin**
- **Älä purista vartaloa** ettei puutiainen tyhjennä vatsansa sisältöä ihoon mikä voi lisätä tartuntariskiä
- **Desinfioi** poistokohta

Ihoon jäänyttä imukärsää tai jalkaa ei tarvitse irrottaa väkisin

- Kiinni jäänyt imukärsä tai jalka ei lisää tartuntariskiä (borrelioosi, puutiaisaivotulehdus).

LÄÄKÄRILLE

Ohjaa potilas lääkäriin/ottamaan yhteys omalle terveysasemalle jos:

- **7vrk jälkeen** puremakodassa on yli 5cm läpimittainen **punoitus** tai **rengas** tai muu **ihomuutos** (pienemmät ja nopeammat reaktiot voivat olla puutiaisen syljen ainesosista johtuvaa tulehdusta.)
- **Kuukauden kuluessa** punkinpureman jälkeen ilmenee **kuumetta** ja tavallisen **flunssan kaltaisia oireita** (kuume, lihaskivut, päänsärky ja väsymys)
- Epämääräistä pahaa oloa, sairauden tunnetta tai muita vakavia oireita.
- Punkin osia on jäänyt ihoon ja desinfioinnista huolimatta puremakohta on **infektoituneen näköinen** (punoitus, turvotus, märkäeritys)
- Potilas on raskaana

KOTIHOITO-OHJEET

- **Seuraa** iho-oireita, punoitusta
- Puremakohdan punoitus ja kutina punkin poiston jälkeen muutamien päivien ajan on yleistä, kutinaa voi lievittää kortisonvoiteella ja antihistamiinilla.
- Jos punkin osia on jäänyt ihoon, desinfioi poistoaluetta päivittäin paikallisen ihoinfektion välttämiseksi

Diagnoosi W57

Toimenpide QBC00, WZC30

Lähteet ja kuvat: Terveystietokeskus ja hyvinvoinninlaitos, www.thl.fi , hakusana: punkki, 2025; Terveysportti, hakusana: puutiainen, 2025